

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžsk/122/2018
Identifikačné číslo spisu: 4017200575
Dátum vydania rozhodnutia: 18.12.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Adamcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:4017200575.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: MUDr. J. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. H. XXX, právne zastúpeného Advokátska kancelária LawComp, s.r.o., so sídlom Jesenského 49/23, Štúrovo, IČO: 46 934 341, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom ul. 29. augusta č. 8 a 10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 23713-3/2017-BA zo 17. júla 2017, o kasačnej sťažnosti žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 30. apríla 2018, č.k. 23Sa/112/2017-62, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky konanie p r e r u š u j e do rozhodnutia Veľkého senátu správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp.zn. 1Vs/3/2019 ohľadom právnej veci vedenej pod sp.zn. 9Sžsk/94/2018.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom z 30. apríla 2018, č.k. 23Sa/112/2017-62, postupom podľa § 191 ods. 1 písm. c) zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zrušil rozhodnutie žalovanej č. 23713-3/2017-BA zo 17. júla 2017, ako aj rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu Sociálnej poisťovne, pobočka Nové Zámky č. 36717-1/2016-NZ zo 4. októbra 2016 a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie. Predmetným rozhodnutím žalovaná ako príslušný odvolací orgán podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) odvolanie žalobcu v celom rozsahu zamietla a potvrdila prvostupňové správne rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Nové Zámky č. 36717-1/2016-NZ zo 4. októbra 2016, ktorým bolo rozhodnuté, že žalobcovi ako samostatne zárobkovo činnnej osobe povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie nezaniklo 31. marca 2008, ale až 30. júna 2010.

2. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu preskúmal v intenciách ustanovení § 5 písm. c), § 21 ods. 1 a 4 písm. b) zák. č. 461/2003 Z.z., § 10, § 68 zák. č. 578/2004 Z.z. a postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej Správnym súdnym poriadkom a dospel k záveru o dôvodnosti podanej žaloby.

3. Krajský súd poukázal na to, že z administratívneho spisu zistil, že žalobca odhláškou registračným listom fyzickej osoby z 31. marca 2008 sa odhlásil z povinného poistenia SZČO k 31. marcu 2008 a Nitriansky samosprávny kraj rozhodnutím z 19. marca 2008 zrušil dňom 31. marca 2008 povolenie žalobcovi na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v neštátnom zdravotníckom zariadení v odbore všeobecné lekárstvo. V prejednávanej veci bolo potrebné posúdiť, či žalobca mal status SZČO aj po období od 31. marca 2008, kedy už nemal povolenie poskytovať zdravotnícku starostlivosť v neštátnom zdravotníckom zariadení, avšak žalobca bol držiteľom licencie L1B/NR/0505/05 zo 6. septembra 2005 ako aj licencie L1C/NR/0505/05 zo 6. septembra 2005, pričom úlohou správnych orgánov bolo vyriešenie právnej otázky týkajúcej sa výkladu § 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z., teda či žalobca vykonával v čase od 31. marca 2008 činnosť SZČO. Podľa názoru krajského súdu riešeniu tejto otázky správne orgány nevenovali dostatočne dôslednú pozornosť a žalovaná ako odvolací orgán aj napriek skutočnostiam, ktoré žalobca v odvolaní namietal nezaoberala sa podstatnou námietkou, a to, že 31. marca 2008 podal odhlášku do Sociálnej poisťovne, pobočka Nové Zámky, že nebude vykonávať činnosť ako SZČO od 31. marca 2008. Túto skutočnosť bolo potrebné dôkladne zisťovať, a to predtým, ako žalovaná ako odvolací orgán dospela k záveru, že poistenie žalobcu nezaniklo k 31. marcu 2008, ale 30. júna 2010, pretože jeho príjem zo samostatnej zárobkovej činnosti za príslušné roky presiahol maximálne možnú sumu určenú zákonom, teda ako SZČO mu nezaniklo povinné poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňom 31. marca 2008. Pokiaľ by sa správne orgány zaoberali existenciou žalobcu ako SZČO a posudzovali jeho príjem po roku 2008 na základe akého výkonu práce tento príjem dosiahol, bolo by možné posúdiť správne aj otázku výkladu § 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z. K zániku poistenia podľa § 21 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. u SZČO dochádza len v prípade, ak by status SZČO bol zachovaný, čo ale nie je v prejednanom prípade, pretože žalobca už v čase od 31. marca 2008 nevykonával činnosť SZČO, keď na vykonávanie tejto činnosti sa vyžaduje povolenie Nitrianskeho samosprávneho kraja, pričom z vykonaného dokazovania bezpochyby vyplýva, že takého oprávnenie na výkon samostatne zárobkovo činnnej osoby žalobca v čase od 01. apríla 2008 ako SZČO nemal. Krajský súd ďalej poukázal na to, že pre zánik sociálneho poistenia v zmysle § 21 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z.z., je relevantný zánik statusu SZČO a na príjem sa neprihliada. V takomto prípade poistenie zaniká dňom právnych skutočností vymenovaných v § 21 ods. 4, v danom prípade v zmysle § 21 ods. 4 písm. b) zák. č. 461/2003 Z.z. dňom zániku oprávnenia k 31. marcu 2008.

4. Proti rozsudku krajského súdu podala kasačnú sťažnosť žalovaná z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP a navrhla rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Podľa jej názoru krajský súd vec nesprávne právne posúdil.

5. Právne posúdenie relevantné pre rozhodnutie danej veci riešil Veľký senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „veľký senát“) v uznesení z 30. apríla 2019, sp.zn. 1Vs/1/2019. V uvedenom uznesení Veľký senát odpovedal na nastolené otázky nasledovne cit.: „(...)

Odpoveď na 1. otázku - Podľa § 10 ods. 2 zákona č. 578/2004 Z.z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti zdravotníckych pracovníkoch stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov samostatná zdravotnícka prax je poskytovanie zdravotnej starostlivosti v zdravotníckom zariadení, ktoré prevádzkuje iný poskytovateľ na základe povolenia alebo na inom mieste ako zdravotníckom zariadení, a preto licencia L1A nemá charakter oprávnenia na výkon činnosti predpokladaného v § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, keď sama o sebe nezakladá jej držiteľovi aj možnosť vykonávať licencovanú činnosť, ktorú môže vykonávať až na základe dohody /zmluvy/ s iným poskytovateľom.

Pojem samostatná zdravotnícka prax v zmysle § 10 ods. 1 zákona č. 578/2004 Z.z. vykonávaná na základe licencie L1A nie je možné bez ďalšieho stotožniť s pojmom samostatná zárobková činnosť v zmysle § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z.z. a pojem licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe s pojmom oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu pre účely sociálneho poistenia. Odpoveď na 2. otázku - Povinnosťou Sociálnej poisťovne pri rozhodovaní o vzniku alebo zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia poistenca - lekára, v zmysle § 178 ods. 1 písm. a) bod prvý v spojení s § 21 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov je posudzovať príjmy poistenca - lekára osobitne vo vzťahu k licencií L1A a

skúmať, či všetky príjmy vykázané v jeho daňovom priznaní v príslušnom zdaňovacom období sú aj príjmami lekára považovaného za samostatne zárobkovo činnú osobu (SZČO) v zmysle § 5 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z.z.

Odpoveď na 3. otázku - Konanie podľa § 178 ods. 1 písm. a) bod prvý zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov začaté z podnetu organizačnej zložky Sociálnej poisťovne v zmysle § 184 ods. 8 v spojení s § 185 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. nezbavuje Sociálnu poisťovňu povinnosti zabezpečiť účastníkovi konania ochranu jeho oprávnení, ktoré sú konkretizáciou základného práva na inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, prípadne i základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a ktoré mu priznávajú aj medzinárodné zmluvy, ktorými je Slovenská republika viazaná v zmysle čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky.“

6. Senát „9S“ Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa so závermi vyjadrenými v rozhodnutí Veľkého senátu (1Vs/1/2019) nestotožnil a v právnej veci vedenej pod sp.zn. 9Sžsk/94/2018 (týkajúcej sa rovnakej problematiky), sa chce od záverov prijatých Veľkým senátom odchýliť, v dôsledku čoho 24. septembra 2019 uznesením z 23. septembra 2019, sp.zn. 9Sžsk/94/2018, postúpil túto právnu vec na prejednanie a rozhodnutie Veľkému senátu správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky podľa § 466 ods. 3 SSP.

7. Podľa § 100 ods. 2 písm. a) SSP, ak správny súd neurobí iné vhodné opatrenie, môže konanie uznesením prerušiť, ak prebieha súdne konanie alebo administratívne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam na rozhodnutie správneho súdu, alebo ak správny súd dal na takéto konanie podnet.

8. Nakoľko právna vec vedená pod sp.zn. 9Sžsk/94/2018 bola postúpená Veľkému senátu správneho kolégia tunajšieho súdu, pričom sa jedná o obdobnú právnu vec s právnou problematikou totožnou ako je vec žalobcu (vedená pod sp.zn. 7Sžsk/122/2018) predložená tunajšiemu súdu na rozhodnutie o kasačnej sťažnosti žalovanej, najvyšší súd postupom podľa § 100 ods. 2 písm. a) SSP konanie v predmetnej veci prerušil z dôvodu, že na tunajšom súde prebieha konanie, v ktorom sa riešia otázky, ktoré môžu mať význam pre rozhodnutie kasačného súdu v právnej veci žalobcu.

9. Ak je konanie prerušené, nevykonávajú sa procesné úkony a neplynú lehoty podľa tohto zákona. Len čo odpadne prekážka, pre ktorú sa konanie prerušilo, alebo uplynul čas, na ktorý sa konanie prerušilo, predseda senátu aj bez návrhu uznesením rozhodne o pokračovaní v konaní. Ak sa v konaní pokračuje, začínajú lehoty plynúť znova (§ 100 ods. 3 SSP).

10. Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok n i e j e prípustný.